

Lausunto

10.8.2026

Dnro 137/08.00.01/2026

1 (2)

Viite: lausuntopyyntönnne 11.6.2026

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 Puolanka

LAUSUNTO HIRVIVAARA-MURTIOVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAVALUONNOKSESTA

Puolangan kunta on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Osayleiskaava on tullut vireille 13.6.2022. Kainuun liitto on antanut osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevan lausunnon 23.8.2022.

Metsähallitus suunnittelee tuulivoimapuistoa Puolangan kuntaan noin 12 kilometrin päähän Puolangan kuntakeskuksesta. Hankkeessa suunnitellaan enintään 19 uuden tuulivoimalan rakentamista pinta-alaltaan noin 3590 hehtaarin osayleiskaava-alueelle. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6–10 MW ja suunnittelualueen kokonaisteho on arviolta noin 114–190 MW.

Hirvivaara-Murtiovaaran osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditaan ympäristövaikutusten arviointi (YVA) Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimahankkeelle. YVA-menettelyssä on arvioitu hankkeen todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hirvivaara-Murtiovaaran osayleiskaava perustuu YVA-menettelyn mukaiseen vaihtoehtoon VE1 Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoima-alueella.

Hanke on suunniteltu liitettäväksi Fingrid Oyj:n kantaverkkoon Nuojuankankaan ja Seitenoikean välille rakennettavan uuden 400 kV:n voimajohdon varrelle suunnitellun sähköaseman kautta.

Hankkeesta laaditaan Alueidenkäyttölain 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava. Kaavaa voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Tuulivoima-alueen rakentaminen ajoittuu suunnitelman mukaan vuosille 2028–2029.

Voimassa olevassa Kainuu tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on osoitettu tuulivoimaloiden alue tv-10 Murtiovaara. Maakuntakaava on ohjeena

laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi (132/1999 AKL, 32 §). Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue ja sen rajausta täsmennyvät kuntakaavassa tarkempien selvitysten ja voimalakohtaisten tarkastelujen perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tämä edellyttää sitä, että poikkeaminen maakuntakaavasta on perusteltu riittävillä selvityksillä. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavan täsmentyminen, hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta tai maakuntakaavan vastaisuus tulevat arvioitavaksi yleiskaavoituksen yhteydessä, jolloin tiedetään, mitä aluekokonaisuutta yleiskaavoitus koskee.

Osayleiskaavaluonnos

Hirvivaara-Murtiovaaran osayleiskaavaluonnos valmisteluaineistoinen on laaja ja selkeä kokonaisuus. Kaavaselostuksessa on käsitelty osayleiskaavan suhdetta Kainuun voimassa oleviin maakuntakaavoihin.

Osayleiskaavan kaavaselostuksen kohdassa 6.2 Maakuntakaavoitus on käsitelty Kainuun voimassa olevaa maakuntakaavatilannetta ja todettu Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnät ja -määräykset hankealueella ja sen läheisyydessä. Tarkennuksena tähän asiakohtaan, sivu 25 Kainuun tuulivoimamaakuntakaava, todetaan, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 valmistelun yhteydessä tuulivoimaloiden alueen tv-10 Murtiovaara kaavaluonnoksessa esitetty aluerajaus tarkentui ja osin laajentui kaavaluonnoksesta saatujen lausuntojen, suurten petolintujen reviiritietojen sekä linnustoon ja asutukseen kohdistuvien yhteisvaikutusten arvioinnin perusteella. Kainuun liitto esittää poistettavaksi kaavaselostuksen sivulla 29 olevista tuulivoimamaakuntakaavan suunnittelumääräyksistä tuulivoimaloiden alueesta tv-4 Piiparinmäki sanan Kokkosuo sekä ylimääräisen numeromerkinnän (45). Kaavaselostuksen sivulla 31 oleva Muinaisjäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva yleismääräys esitetään korostettavaksi värimerkinnöillä vastaavalla tavalla kuin muut yleismääräykset.

Osayleiskaavan kaavaluonnoksen kaavaratkaisussa suunnitellut tuulivoimalat sijoittuvat voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 tuulivoimaloiden alueen tv-10 Murtiovaara (osa-aluemerkintä) sisälle tai

rajalle. Kainuun liitto toteaa, että osayleiskaavan kaavaluonnos on voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan mukainen.

Osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa (s. 128) esitetään alueelliset tavoitteet. Kainuun liitto toteaa, että Kainuun ilmastostrategia 2020 on osittain vanhentunut. Kainuun ilmastostrategian 2020 ja Ilmasto- ja ympäristövastuullinen Kainuu 2040 -hankkeen tulokset on huomioitu ja sisällytetty tarpeellisilta osin 21.12.2021 hyväksyttyyn Kainuu-ohjelmaan 2040. Kainuu-ohjelma 2040 on päivitetty ja hyväksytty Kainuun maakuntavaltuustossa 8.12.2025. Nämä hyväksytyt asiakirjat, Kainuun maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelma 2026–2029, ovat saatavissa Kainuun liiton verkkosivuilta.

Osayleiskaavan kaavaluonnoksen kaavaselostuksessa esitetään maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on kumottu aiemmin Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitettu Puokiovaaran vaara-alueen maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde tai alue päivitettyjen selvitystietojen perusteella.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu tuulivoimaloiden alueelle tv-10 Murtiovaara suunnittelumääräys: ”Alueen tv-10 Murtiovaara suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke yksinään tai yhdessä muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa tarkasteltuna ei luonnonsuojelulain 35 §:n tarkoittamalla tavalla merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkoston alueiden perusteena olevia luonnonarvoja”. Osayleiskaavan kaavaselostus sisältää Kiiminkijoen Natura-tarvearvioinnin, jonka riittävyyden arvioi Lupa- ja valvontavirasto.

Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimahankkeen ympäristössä on suunnitteilla vähintään seudullisesti ja paikallisesti merkittäviä tuulivoimahankkeita, joilla voi olla yhteisvaikutuksia suunnitellun tuulivoimatuotannon ja sen sähkönsiirron osalta. Kainuun liitto pitää tärkeänä, että hankkeen jatkosuunnittelussa huomioidaan muut lähialueelle suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ja niiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön, ekologisiin yhteyksiin ja kulttuuriperintöön sekä pyritään löytämään keinoja haitallisten vaikutusten lieventämiseksi tarvittaessa yhteistyössä muiden alueen tuulivoimatoimijoiden kanssa.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa osayleiskaavaaluonnokseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Puolangan kunta, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: lausuntopyyntönnne 18.6.2026,
MML 134861/03 04/2026

Maanmittauslaitos
kirjaamo@maanmittauslaitos.fi
PL 84
00521 Helsinki

LAUSUNTO FINGRID OYJ:N LUNASTUSLUPAHAKEMUSESTA SÄHKÖASEMAN RAKENTAMISTA VARTEN, PALTAMO

Maanmittauslaitos on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Fingrid Oyj:n lunastuslupahakemuksesta.

Fingrid Oyj hakee Maanmittauslaitokselta kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/77) eli lunastuslain mukaista lunastus- ja ennakkohaltuunottolupaa omistusoikeuden lunastamiseksi noin 5.8 ha määräalalle tilasta 578-406-6-29 Törmälä, Paltamon kunnassa. Kohde on tarpeen kantaverkon Leppikoski-Seitenoikea 110 kV sähköaseman rakentamista varten.

Lunastuslupahakemuksen alue sijaitsee Paltamossa Leppikosken vesivoimalaitoksen itäpuolella, rajoittuen länsiosastaan yhdystiehen 19077 Saunasalmi. Alueen kautta kulkee nykyinen Fingrid Oyj:n Leppikoski-Seitenoikea 110 kV:n voimajohto.

Fingrid Oyj:n lunastuslupahakemuksessa todetaan, että erimielisyys maanomistajien kanssa on koskenut kiinteistön markkina-arvoa ja kauppahintaa. Yleisen tarpeen olemassaoloa ei ole kyseenalaistettu. Fingrid Oyj katsoo, että lunastusluvan antamista ei vastusteta.

Lunastuslain mukaan, jos lunastuslupaa haetaan lain 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettua yritystä varten ja jos lunastusluvan antamista ei vastusteta tai kysymys on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta, lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee Maanmittauslaitos.

Fingrid Oyj:n lunastuslupahakemuksessa todetaan, että kyseessä olevassa hankkeessa on kyse olemassa olevan kantaverkon voimansiirtojärjestelmään kuuluvan sähköaseman korvaamisesta uudella sähköasemalla, ja sähköasema tulisi ottaa käyttöön mahdollisimman pian alueellisen sähkönsiirron toimitusvarmuuden varmistamiseksi.

Lunastuslupahakemus

Fingrid Oyj:n 110 kV:n Leppikoski-Seitenoikea voimajohto on osoitettu Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavassa 2020 kaavamerkinnällä pääsähköjohto 110 kV. Pääsähköjohdon alueella on voimassa MRL:n 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa lunastuslupahakemuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Maanmittauslaitos, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: lausuntopyyntönnö 30.6.2026

Paltamon kunta

paltamon.kunta@paltamo.fi

kimmo.mustonen@kimmokaava.fi

Lausunto Paltamon Neuvosenniemen ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaehdotuksesta

Paltamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Neuvosenniemen ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaehdotuksesta. Ranta-asemakaavan tarkoituksena on laatia ranta-asemakaavan laajennus, jolla lisätään yksi rakennuspaikka suunnittelualueelle voimassa olevaan Oulujärven rantayleiskaavaan verrattuna.

Kainuun liitto on antanut Neuvosenniemen ranta-asemakaavan laajennuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) sekä kaavaluonnoksesta lausunnon 20.4.2026.

Ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaehdotus

Kainuun liitto toteaa, että ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaselostuksessa on riittävällä tasolla tuotu esiin voimassa olevien maakuntakaavojen tilanne.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asemakaavan laajennuksen kaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Teppo Törmä, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Paltamon kunta, kirjaamo, Kimmo Mustonen, Kimmokaava

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4